

Rácz András

A tudomány kezdete

Fantasztikus könyvet, illetve egy fantasztikus kötet digitalizálását mutatta be a Columbia Egyetem könyvtára. A szinte egyedül álló kiadvány egyébként csaknem négyszáz esztendő, és bár a látogat arra vall, a szó szoros értelmében mégsem orvosi szakkönyv, inkább, afféle szórakoztató, ismeretterjesztő kötet.

Röntgen helyett

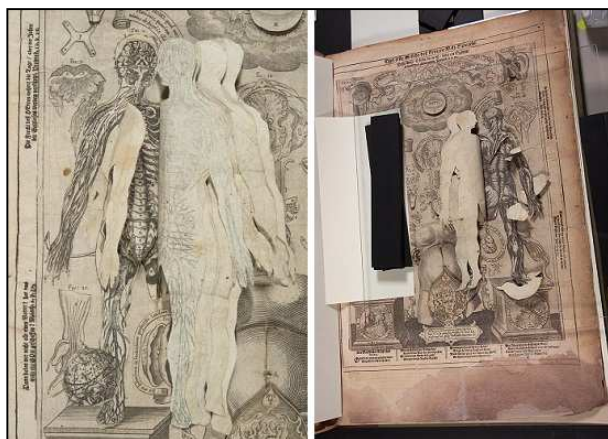
A most digitalizált könyv Ulmban jelent meg 1661-ben, német nyelven, de *Johann Remmelin* (1583–1632) könyvének nem ez az első kiadása. Az eredeti művet 1613-ban, latin nyelven adta közre a szerző, vagy inkább alkotó, aki arra törekedett, hogy az emberi szervezet különböző rétegeit szemléletesen mutathassa meg olvasóinak.

Az egyes rajzokat olykor több rétegben is takaró, és ugyancsak kidolgozott kihajtható papír fülecskéék részletes bepillantást kínálnak a férfi és női test titkaiba. De bármennyire is részletesek az ábrák, Remmelin munkáját inkább népszerű tudományos bestsellernek tekintik, mint orvosi szakkönyvnek. A kutatók szerint az alkotó elsősorban a kíváncsi laikusok számára készítette a csodálatos

kötetet, mintsem az orvostanhallgatók vagy orvosok okulására.

De, hogy könyvével rendkívüli sikert aratott, azt mi sem bizonyítja jobban, mint a tény, hogy a könyvet újra és újra kiadták a 17. és a 18. században, és lefordították holland, francia és német nyelvre egyaránt.

„Akkoriban a test ilyen részletes ábrázolása ritkaságnak számított, és persze a röntgent sem ismerték” – fogalmazott *Steve Novak* a Columbia Egyetem különleges gyűjteményének vezetője.

Lapról lapra

A kötet persze nem pusztán ezért érdekes, de azért is, mert a digitalizálás során gyakorlatilag minden lapról annyi másolatot kellett készíteni, ahány felnyitható ablakot tartalmaz az adott felület.

A munka kezdetén azonban komoly restauráláson is átesett a különleges könyv, mert nem pusztán kötése lazult meg, nem pusztán lapjai váltak szárazzá és törékennyé, de az évszázadok során valamikor valaki leöntötte a könyvet egy sötét folyadékkal, aminek hatására pár oldal összeragadt, máshol szinte teljesen olvashatatlanná vált a szöveg.

A hosszadalmas restaurálást követően laponként, illetve ablakonként fotózták végig az izgalmas kötetet. Érdeemes megemlíteni, hogy a könyvben százhusz fülecske felnyitásával tárulnak fel az emberi test titkai. Ezeket természetesen nyitott és csukott állapotban is digitalizálták. A fotózást követően az ezernyi képkockából szerkesztették újjá a könyvet.

Ablak a történelemre

A megdöbbentő, négyszáz esztendőes könyv most a nyilvánosság számára is hozzáférhető az interneten. Alexis Hagadorn a könyvtár védelmi programjának vezetője szerint nagyon izgalmas lett az eredmény. *„A restaurálás és a nagyfelbontású képalkotás eredményének köszönhetően most sokkal többen csodálhatják meg az online térben a könyvet, mint ahányan eddig a kezükbe vehették. Úgy vélem, az új technológiának köszönhetően sok több féltett műtárgy kerülhet a nagyközönség szeme elé, mint korábban.”*

Steve Novak egyetértően egészítette ki a projekt vezetőjének gondolatait, rámutatva arra, hogy a könyv nem csupán azért értékes, mert önmagában fontos műkincs, de egyúttal ablakot is nyit a történelemre. *„A kötet csodálatos példája a tudományos ismeretterjesztésnek, s különösen azért figyelemre méltó, mert azokból a korokból származik, amikor a tudomány valójában csak elkezdődött.”*

/Forrás: <http://konyvkultura.kello.hu/konyvkultura/2016/02/a-tudomany-kezdetei/>

(F. Iné)